

† TIMOTEI

Prin harul lui Dumnezeu, Episcop al Spaniei și Portugaliei

Cuvânt pastoral la Nașterea Domnului

2021

Hristos, Fratele nostru!

Către tot clerul, cinul monahal și dreptcredinciosul popor
din Episcopia Ortodoxă Română a Spaniei și Portugaliei,

Har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, iar din parte-mi, arhieresti binecuvântări!

*„Înțelepciunea lui Dumnezeu cea nemărginită,
Hristos, Și-a zidit Sieși casă mai presus de minte în Fecioara
și vine a se naște mai presus de cuget cu trup
în ieslea peșterii dobitoacelor.”¹*

---

¹ Stihiră de la stihoavna vecerniei Înainteprăznuirii Nașterii după trup a Domnului Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Preacucernici și preacuvioși părinți,
Preacuvioase maici,
Iubiți credincioși,

Iată-ne, din nou, sărbătorind Praznicul Crăciunului în care aducem slavă și cântare de mărire Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Care, zidindu-Și casă în pântecele Preasfintei Fecioare Maria, se face om asemenea nouă.

Dragii mei,

Sfântul Apostol Pavel, în Epistola sa către Galateni, ne descoperă foarte clar motivul pentru care Hristos Domnul, Fiul lui Dumnezeu, s-a făcut om; iată ce ne spune: „*Fraților, când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea.*”² Așadar, motivul trimerii Lui Hristos în lume este dorința Lui Dumnezeu-Tatăl de a ne înfia, de a deveni fii ai Săi prin har. Vă dați seama, iubiți credincioși, în ce demnitate îl pune Dumnezeu pe om? În demnitatea de fiu al Său.

Încă din paginile Vechiul Testament, mai precis în Cartea Facerii, putem citi despre fiii lui Dumnezeu³. Mulți s-au întrebat, și se întreabă și în ziua de azi, cine sunt acești fii ai lui Dumnezeu.

Oare are Dumnezeu mai mulți fii?

Răspunsul ni-l dă un scriitor bisericesc care a trăit între anii 175 – 240, anume Iuliu Africanul, care îi identifică pe urmașii lui Set, al treilea copil al lui Adam și al Evei, ca fiind fiii lui Dumnezeu. Auziți ce spune el: „*După părerea mea, urmașii lui Set sunt numiți fiii lui Dumnezeu, datorită oamenilor virtuoși și a patriarhilor care s-au născut din ei, chiar până la Mântuitorul Însuși; dar urmașii lui Cain sunt numiți sămânța oamenilor, ca neavând nimic dumnezeiesc în ei*”⁴.

Din cuvintele lui, cunoaștem că Adam, Eva, Set și urmașii lor au fost considerați și ei fii ai lui Dumnezeu, câtă vreme ei au cultivat virtutea. Însă, prin amestecarea lor cu fiii oamenilor, adică cu urmașii lui Cain, ucigătorul fratelui său, ei s-au înstrăinat de Dumnezeu, au devenit pământești, astfel încât Domnul, înainte de potop, căutând înspre oameni, a văzut cu Duhul Lui nu mai era în ei.

---

² Galateni 4, 4-5

³ Facere 6

⁴ R.C. Newman, The Ancient Exegesis of Genesis, Grace Theological Journal 5.1,1984, p. 25

Prin gura Prorocului Isaia, Dumnezeu spune: „*Fii am născut și am crescut*”⁵, referindu-se la fiii lui Israel, la poporul ales. Odată cu trecerea timpului, poporul ales și întreaga umanitate s-au înstrăinat de Dumnezeu; majoritatea oamenilor s-au făcut robi păcatului, iar odată ajunși robi, au căzut din demnitatea de fii. Voința Tatălui este ca tot omul care vine în lume să se mântuiască și să aibă viața cea veșnică. Deci, răspunzând la întrebarea dacă Dumnezeu are mai mulți fii, putem spune: Dumnezeu Tatăl are un Fiu de o ființă cu El, pe Domnul nostru Iisus Hristos, dar mai are și alți fii, pe toți oamenii, mai întâi prin creație, iar după venirea Domnului Hristos, prin înfiere.

Sfântul Atanasie ne spune că „*Hristos ne-a făcut fii ai Tatălui și a îndumnezeit pe om făcându-Se El însuși om*”⁶. Deci, prin întruparea Sa, Hristos ne-a făcut pe toți fii ai Tatălui, după cum ne învață Sfântul Apostol Pavel: „*Și pentru că sunteți fii, a trimis Dumnezeu pe Duhul Fiului Său în inimile noastre, care strigă: Avva, Părinte!*”⁷

Hristos Domnul, Fiul lui Dumnezeu, făcându-se om, și făcându-ne fii ai Tatălui, implicit S-a făcut frate cu noi, un frate mai mare, cum îl numește Părintele Dumitru Stăniloae. Sfinția sa ne arată cât de importantă este prezența fratelui în viața noastră și cât de importanți trebuie să fim și noi în viața celorlalți: „*Fiul lui Dumnezeu, făcându-se fratele nostru Cel mare, a confirmat voința lui Dumnezeu de a fi ajutat fiecare din noi printr-un alt om, printr-un frate al nostru întru umanitate. A arătat prin aceasta marea importanță a fratelui în existența noastră și importanța mea ca frate în existența altora, iar prin aceasta, răspunderea noastră a unuia față de altul, ca frați.*”⁸

Domnul, prin viața și învățătura Lui, ne-a arătat că nu putem trăi singuri, cultivându-ne egoismul, ci dimpotrivă, toată viața noastră trebuie să o dăm lui Hristos, Fratele nostru, dar și fraților, semenilor noștri. Tot ceea ce facem, trebuie să fie înspre bucuria fraților noștri întru umanitate. Sfântul Siluan Athonitul ne spune că „*este binecuvântat sufletul ce-și iubește fratele, fiindcă fratele nostru este propria noastră viață!*”⁹

Iubiți credincioși,

Doar conștientizând că nu putem trăi fără fratele nostru, și că fratele nostru este viața noastră, noi intrăm în lucrarea lui Hristos Cel care ne-a scos din robie și ne-a făcut

---

⁵ Isaia 1, 2

⁶ Ieomonah Nicholas Saharov, *Iubesc, deci exist, Teologia Arhimandritului Sofronie (1896-1993)*, traducere Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2008, p. 178

⁷ Galateni 4, 6

⁸ Părintele Dumitru Stăniloae, nota 173 la *Varsanufie și Ioan, Scrisori duhovnicești*, în Filocalia XI, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1990, p. 146

⁹ Maxime Egger "Să ne rugăm 15 zile cu Sfântul Siluan", ed. Sophia

fii ai lui Dumnezeu, dar și moștenitori ai lui Dumnezeu după cum ne învață Sfântul Apostol Pavel : „*Astfel dar, nu mai ești rob, ci fiu; iar de ești fiu, ești și moștenitor al lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos*”¹⁰.

V-am scris rândurile de mai sus datorită faptului că am observat, din păcate, cât de repede se ridică ziduri între frați, clădite cu cărămizile indiferenței, ale invidiei, ale dorinței de afirmare, și cimentate cu autosuficiența. Odată cu aceste ziduri se reclădește *peretele cel din mijloc al vrajbei* dintre om și Dumnezeu, pe care Hristos Domnul l-a surpat prin nașterea Sa. Noi îl ridicăm, dar Domnul ar vrea să îl dărâme, pentru că aceste ziduri nu fac altceva decât să ne asfixieze, să ne sleiască de puterea duhovnicească, să scoată din noi Duhul Fiului lui Dumnezeu, nemaiputând striga din adâncul inimii: „*Avva Părinte!*”¹¹

Cum dărâăm aceste ziduri?

Căutându-l pe fratele nostru, ajutându-l și iubindu-l, dar nu oricum, ci nepretinzând nimic în schimb.

Iubirea nu trebuie cumpărată cu nimic, nici măcar cu iubire. Iubirea adevărată este gratuită și se dăruiește.

Ce am dat noi în schimbul iubirii întrupate?

Nu am putut și nici nu putem da nimic. Putem însă răspunde acestei iubiri făcând ce a făcut Hristos Domnul: S-a dat pe Sine.

Sfântul Pofirije Kafsokalivitul ne atrage atenția asupra unei greșeli pe care mulți dintre noi o facem. Iată ce zice el: „*În zilele noastre, oamenii aspiră să fie iubiți și de aceea eșuează. Corect este să nu te intereseze dacă alții te iubesc sau nu, ci dacă tu Îl iubești pe Hristos și pe oameni. În felul acesta îți va fi plin sufletul.*”¹²

Dragii mei,

Noi să ne străduim să-L iubim pe Hristos și să-i iubim, deopotrivă, pe toți oamenii. Dacă vom căuta și vom cere tot timpul dovezi de iubire din partea celorlalți, ne vom pierde în aceste căutări, iar sufletele ni se vor goli de Duhul Fiului lui Dumnezeu. Avem chemarea de a conștientiza și de a crede că semenii noștri sunt frații noștri. Fiind frați între noi trebuie să ne comportăm ca frații.

---

¹⁰ Galateni 4, 7

¹¹ Galateni 4, 6

¹² Andrei Andreicuț, Cuvintele Bătrânilor, Ediția 1, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2004, p.48

Maica Gavriilia Papaiannis, o maica duhovnicească de origine greacă, spunea un lucru foarte frumos: „*Cel mai important act filantropic este de a-i vorbi de bine pe semenii noștri*”.¹³ Cuvântul filantropie înseamnă iubire față de om. Cum putem arăta că-l iubim pe fratele nostru? Vorbindu-l doar de bine, indiferent cine este el sau ce ar fi făcut el.

Sfântul Paisie Aghioritul ne învață: „*Omul merită să fie iubit numai pentru că este chipul lui Dumnezeu. Nu are importanță nici dacă este bun sau rău, virtuos sau păcătos. Omul merită să fie iubit pentru ceea ce este. Hristos a iubit și S-a jertfit pentru oamenii păcătoși, destrăbălați. În acest fel trebuie să-i iubim pe toți, fără deosebire.*”¹⁴

Iubiți credincioși,

Vă dați seama ce mult am câștiga cu toții dacă am cultiva iubirea cea adevărată și dacă am vorbi din ce în ce mai mult despre Dumnezeu și despre iubirea Lui față de noi?

Am reuși în felul acesta, cu ajutorul Mântuitorului, să ne schimbăm și să schimbăm fața pământului. Vremurile acestea de pandemie le-am trece mult mai ușor.

V-am atras atenția de mai multe ori și o voi face mereu. Marea ispită a lumii contemporane este de a vorbi tot mai mult despre rău și de a nu mai vorbi, sau de a vorbi foarte puțin, despre Dumnezeu, cu Dumnezeu și despre iubirea Sa nemărginită pentru întreaga creație. Câți dintre noi, în momentul în care ne întâlnim cu un frate de-al nostru în loc să vorbim despre Domnul și iubirea Lui, vorbim despre viruși, boală, vaccinuri, moarte. Am ajuns să ne urâm între noi, să ne ferim unii de alții judecându-ne între noi, căzând în cursele vrăjmașului, care nu încetează din lucrarea sa de a face dezbinare între oameni și de a ne despărți de Dumnezeu. Nu ne este de folos de a judeca actele și alegerile fraților noștri, indiferent de ce natură sunt ele, medicale sau sociale, și cu atât mai puțin de a judeca pe omul căzut în păcat. Amintiți-vă de cuvintele citate mai sus ale Sfântului Paisie: *Omul trebuie iubit pentru că este chipul lui Dumnezeu. Avem nevoie de mai multă iubire, de mai multă nădejde, de credință mai puternică, de rugăciune neîncetată, atât pentru noi cât și pentru întreaga creație.*

De unde să le luăm pe toate acestea?

Avem un singur izvor care nu seacă niciodată. Acest izvor este Hristos și „*Numai înaintând în El, împărtășindu-ne tot mai mult de iubirea desăvârșită și de viața înviată ce ne-o comunică El, putem înainta și noi în iubirea sau viața altora. Altfel, rămânem în*

¹³ Maica Gavriilia, *Asceta iubirii*, Editura Episcopia Giurgiului, București, 2014, p. 500

¹⁴ Dionysios Fanariotis, *Marii inițiați ai Indiei și Părintele Paisie*, Editura Egumenița, Galați, 2009, p.102

egoismul nostru, în disprețul față de alții, căci n-avem puterea să ne mișcăm spre unirea cu ei prin iubire dacă nu înaintăm în unirea cu Hristos și în viața fără sfârșit în El ”,¹⁵ ne spune părintele Dumitru Stăniloae.

Deci, dragii mei, mai mult ca niciodată, pentru a ne vindeca sufletește și trupește, și pentru a avea viața veșnică, să lăsăm deoparte toate grijile, îngrijorările și necazurile acestei lumi, și să ne aplecăm privirile noastre înspre oameni; să rămânem frați între noi, ca împreună, în comuniune de iubire, să-L putem căuta și să-L aflăm, precum L-au aflat magii de la răsărit, pe Fratele nostru Cel mare, pe Mântuitorul și Izbăvitorul, pe Acela care „Și-a zidit Sieși casă mai presus de minte în Fecioara”, pe Hristos Domnul, care dorește să se sălășluiască în ieslea aflată în peștera, de cele mai multe ori, întunecoasă a sufletelor noastre.

Vă doresc tuturor un Praznic luminos, un An Nou binecuvântat, multă sănătate și pază de la Domnul nostru Iisus Hristos, Fratele nostru!

La mulți ani!

Al vostru către Hristos Domnul rugător,

† Episcopul Timotei

Praznicul Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos,

Madrid

2022

---

¹⁵ Preot profesor Dumitru Stăniloae, Iisus Hristos, lumina lumii și îndumnezeitorul omului, Editura Anastasia, 1993, p. 72